

UDK: 050.432:330.1

doi: 10.5937/ekonhor1402083P

UVODNIK

Sveska 2 Volumen 16 Godište 2014 naučnog časopisa *Ekonomski horizonti* sadrži tri izvorna naučna i dva pregledna članka, prikaz knjige, dva gledišta i Zahvalnicu recenzentima rukopisa podnetih Uredništvu Časopisa u 2013. godini.

U XXI veku, privredno razvijene evropske i američke zemlje - kao odziv na zahteve energetske bezbednosti, klimatskih promena, finansijske krize - značajnu ulogu u nacionalnom ekonomskom razvoju i energetske politici dodeljuju razvoju tzv. Pametnih električnih mreža. Oslanjajući se na veliki uzorak relevantnih podataka iz perioda 1953-2012, i primenom ADF testa, Granger testa, VAR modela, IRF modela i VEC modela, *Fan Yuxian, Yuan Xiaoling i He Songke* sveobuhvatno istražuju složen dinamički uticaj investiranja u Pametne električne mreže na ekonomski rast i razvoj Kine. Dobijeni rezultati su upotrebljeni za scenario prognoze ekonomskog rasta pri različitim projektima investiranja u električne mreže. Rezultati su pokazali da investiranja u Pametne električne mreže mogu u kratkom roku osnažiti ekonomski rast, kada na dugi rok postoji odnos stabilnog ekvilibrijuma. Takođe, utvrđeno je da će pozitivan odziv ekonomskog rasta na investiranja u električne mreže trajati četiri godine, s tim da se doprinos odnosnih investiranja ekonomskom razvoju uvećava iz godine u godinu. Uz navedeno, scenario analiza je pokazala da će izbor investicionih projekata uticati na stimulišuće dejstvo investiranja u električne mreže na ekonomski rast, a da S-tip investicionog projekta može - u odnosu na ostale - biti efektivniji u unapređivanju ekonomskog rasta.

Oslanjajući se na precizno opredeljen pojam računovodstva prevođenja stranih valuta, *Jatinder*

Pal Singh detaljno i kritički istražuje tri uobičajeno prihvaćena pristupa: Pristup tekuće vrednosti (PTV) (Pristup pariteta kupovne moći), Pristup tekućeg kursa i Vremenski pristup (VP). Kroz upoređivanje zabeleženih uticaja promena deviznog kursa u PTV i VP, identifikuju se snaga i ograničenja VP-a. Kako su u kontekstu prevođenja računa iz jedne valute u drugu, dva relevantna pitanja: koji metod prevođenja treba biti upotrebljen i na koji način, posebno je analizirana efikasnost FAS 52 kojim se uređuje prevođenje računa u Sjedinjenim Američkim Državama, i odnosni koncept funkcionalne valute. Takođe, identifikovane su bitne sličnosti i razlike između FAS 52 i odgovarajućeg IFRS standarda (IAS 21). Za PTV se - uz isticanje njegovih teorijskih osnova - izdvajaju izvesne praktične prepreke. Smatra se da je - uprkos postojanju izvesnih operativnih pitanja - predloženi algoritam kojim se pokušavaju identifikovati metodi prevođenja i dispozicija dobitaka i gubitaka prevođenja - racionalniji i logičniji okvir u odnosu na odredbe postojećeg FAS 52 i odnosnog koncepta funkcionalne valute.

U kontekstu urbanizacije i industrijalizacije, i rezultirajućeg narastajućeg gubitka zemljišta u pojedinim zemljama u razvoju i, posebno, u Vijetnamu, *Tran Quang Tuyen* sveobuhvatno preispituje relevantne aspekte složenog odnosa nepoljoprivredne zaposlenosti, zemljišta i ruralnih sredstava za život. Uz utvrđen različit značaj zemljišta po pojedinim zemljama u razvoju, ukazuje se na to da manjak zemljišta može predstavljati pozitivan faktor podsticanja učešća seoskih domaćinstava u nepoljoprivrednim aktivnostima i poboljšanja njihovog blagostanja, u onim zemljama u kojima postoje raspoložive mogućnosti za nepoljoprivredno zapošljavanje za veliki deo populacije. Istovremeno, razmatrana su negativna dejstva odnosnih procesa na životni standard ruralnih domaćinstava u onim zemljama u

kojima nedostaju takva nepoljoprivredna radna mesta. Uz to, utvrđeno je da u Vijetnamu, u oblastima koje ubrzano gube poljoprivredno zemljište usled nagle industrijalizacije i urbanizacije, nepoljoprivredno zapošljavanje pomaže domaćinstvima da smanje svoju zavisnost od poljoprivrednog zemljišta i unaprede svoje blagostanje.

Nakon opredeljivanja pojma ekonomskog rasta i izdvajanja ključnih ograničenja stopa ekonomskog rasta kao potrebnog, ali ne i dovoljnog indikatora privrednog rasta, *Nada Trivić* i *Viktorija Petrov* istražuju neke aspekte vremenske međuzavisnosti stopa rasta, posebno ukazujući na sledeće mehanizme vremenske međuzavisnosti stopa rasta: zaduživanje u inostranstvu, uvozna zavisnost, promena strukture investicija, erozija kapitala u inflatornim uslovima, troškovi eksploatacije prirodnih resursa i iscrpljivanje zaliha, međuzavisnost institucionalnih rešenja. Uz potvrđivanje hipoteze da u uslovima ekstenzivnog rasta postoji konvergencija stopa rasta, posebno se ukazuje na to da tempo rasta može biti značajno povećan na račun njegovog kvaliteta, a da rast neodgovarajućeg kvaliteta, zauzvrat, implicira usporavanje privredne dinamike.

Označavajući reformu javnog sektora kao jednu od relevantnih reformi potrebnih za uspešno sprovođenje tranzicionih procesa, *Petar Veselinović* analizira stanje u javnom sektoru Republike Srbije (RS), fokusirajući se na bitne dimenzije stvaranja realnih osnova za njegovu osmišljenu i održivu reformu. Nakon razmatranja glavnih određenja javnog sektora RS, utvrđena je neophodnost njegove reforme. Respektujući bitnu činjenicu da promene u javnom sektoru imaju svoj institucionalni, ekonomski, socijalni, politički, psihološki aspekt, elaborirani su sledeći ključni segmenti reforme javnog sektora u RS: restrukturiranje

javnih preduzeća, reforma penzionog sistema, reforma sistema zdravstvene zaštite i reforma sistema socijalne zaštite.

Takođe, ova Sveska Časopisa sadrži prikaz *Nenada Tomića* monografije: Nakajima, M. (2011). *Payment System Technologies and Functions - Innovations and Development*. Hershey, USA: Business Science Reference.

U skladu sa uređivačkom politikom Časopisa, odredbama Izjave o etici publikovanja i zloupotrebi publikovanja u Časopisu (Izjava prihvaćena od strane SCOPUS-a) i ključnim principima COPE-a (Committee of Publication Ethics), u sadržaj ove Sveske Časopisa, u okviru rubrike Gledišta, uključene su primedbe na i komentari *Slavice Jovetić* članka: Korelaciona analiza indikatora regionalne konkurentnosti: Primer Republike Srbije, autora Darka B. Vukovića, publikovanog u *Ekonomskim horizontima*, u Svesci 3, Volumen 15, Godiste 2013, str. 197-211, doi. 10.5937/ekonhor1303197 i odziv - ispravke i komentari - *Darka B. Vukovića* na dotične primedbe i komentare, čime se odnosna rasprava smatra završenom.

Prilika je da se u ime Uredništva Časopisa i u svoje ime zahvalim, pre svega, autorima priloga objavljenim u ovoj Svesci Časopisa. Istovremeno, posebnu zahvalnost dugujemo recenzentima na uloženom trudu i konstruktivnim i kritičkim komentarima i uputstvima autorima podnetih rukopisa.

Poseban prilog u Svesci 2 Volumen 16 Godište 2014 Časopisa predstavlja *Zahvalnica* recenzentima rukopisa podnetih Uredništvu Časopisa u 2013. godini, od kojih su oni pozitivno dvostruko anonimno recenzirani publikovani - kao izvorni naučni i pregledni članci, i prikazi knjiga - u Sveskama 1, 2 i 3, Volumen 15 Godište 2013 Časopisa.

Glavni i odgovorni urednik
Slavica P. Petrović

Slavica P. Petrović je redovni profesor na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Kragujevcu. Doktorirala je u oblasti poslovne ekonomije i menadžmenta, na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Ključne oblasti njenog naučnog interesovanja i rada su sistemsko mišljenje, sistemske metodologije strukturiranja upravljačkih problemskih situacija, *soft* i kritički *management science*, metodologija naučnog istraživanja